

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713205807
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8713205807.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci navrhovateľa C.. X. R., nar. XX.X.XXXX, bytom B. - V., E. XX/XXX, proti odporkyni X. R., nar. X.X.XXXX, bytom F., L. XX, zastúpenej C., o zníženie výživného s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 7.4.2017 č. k. 11C/107/2013-255 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 25.10.2018 č. k. 11C/107/2013 - 338 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom okrem výroku o dlžnom výživnom.

Zrušuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o dlžnom výživnom.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie znížil výživné určené pre odporkyňu rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 14P/15/2011 - 69 zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne od 1.6.2015, zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 11Co/2/2015 - 116 zo dňa 16.2.2015, dlžné výživné za obdobie od 1.6.2015 do 30.4.2017 vo výške 1.840,- eur umožnil navrhovateľovi splácať v 50,- eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným do vyrovnania dlhu počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti zamietol návrh navrhovateľa o zníženie výživného na sumu 40,- eur mesačne a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že navrhovateľ žiadal znížiť výživné s účinnosťou od 1.4.2013 a v tejto súvislosti predložil rozhodnutie Úradu práce I. republiky - krajská pobočka v D. z XX.XX.XXXX, ktorým mu bola priznaná podpora v nezamestnanosti vo výške 4.207,- Kč mesačne po dobu prvých dvoch mesiacov, vo výške 3.236,- Kč mesačne po dobu ďalších dvoch mesiacov a 2.912,- Kč mesačne po ostávajúcu podpornú dobu, ktorá sa priznáva v celom rozsahu na dobu 5 mesiacov. Poukázal na to, že podnikateľskú činnosť navrhovateľ po celú dobu prerušil dvakrát tvrdiac, že z tejto činnosti nemá pravidelný mesačný príjem, bol v strate. Mal záujem sa zamestnať aj inde ako v oblasti realít, a to na železnici, avšak prácu tam nedostal. Partnerka žije celú jeho rodinu s tým, že na ďalšiu dcéru plnoletú U. R. určil Okresný súd B. výživné vo výške 50,- eur mesačne v roku 2014. Uviedol, že navrhovateľ má vyživovaciu povinnosť k I. R. a R. R., to sú maloleté deti pochádzajúce z jeho terajšieho družského vzťahu, ako aj k R. R. a X. R., vo vzťahu ku ktorým bol zaviazaný platiť výživné v sume po 120,- eur mesačne a 150,- eur mesačne. Súd prvej inštancie zohľadnil výšku výživného, ktoré otec v súčasnosti platí a rozhodol o znížení výživného na sumu 130,- eur mesačne. Poukázal na to, že odporkyňa je študentkou vysokej školy a je potrebné súhlasiť s tým, že náklady súvisiace s

bežným životom zodpovedajú skutočným nákladom, aj to nie v plnom rozsahu, nakoľko nie je možné vyčíslieť podrobne mesačné náklady s tým súvisiace. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že dlžné výživné umožnil navrhovateľovi splácať v splátkach s poukazom na jeho ďalšie vyživovacie povinnosti, nie je dôvodom na zníženie výživného tak ako to požadoval navrhovateľ, keďže tento vykonáva podnikateľskú činnosť, príjmy z podnikateľskej činnosti súvisia výlučne s jeho aktivitami a nemôže ísť na ťarchu detí, aby otec neuhrádzal výživné a neprispieval na ich potreby súvisiace s bežným životom a vzdelaním len z toho dôvodu, že navrhovateľ tvrdí, že jeho príjem nie je pravidelný. Navrhovateľ nepredložil dôkazy súvisiace s nákladmi na jeho život. Súd prvej inštancie ďalej rozhodol o zrušení predtým nariadeného neodkladného opatrenia v tejto veci, a to postupom podľa § 335 ods. 1, 3 CSP a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom podal odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom zmeniť tak, aby k zníženiu výživného z jeho strany pre odporkyňu došlo od 20.4.2013 na sumu 50,- eur mesačne a od 1.10.2016 na 60,- eur mesačne oproti predchádzajúcemu súdnemu rozhodnutiu o určení výživného. Uvádza, že súd prvej inštancie konštatuje, že neplatí výživné v prospech plnoletej dcéry U. R., k tomu však došlo od 1.10.2016, ale k zníženiu výživného prikrčil súd prvej inštancie s účinnosťou od 1.6.2015, i keď jeho žiadosť o zníženie výživného je daná ku dňu 20.4.2013. Ak by rozsudok platil od podania žiadosti, tak napr. aj dlžné výživné by bolo nižšie. Chce ďalej poukázať na to, že v rozsudku je v podstate potvrdené, ako odporkyňa žije v luxuse, ktorý si on napr. dovoliť nemôže. Ako príklad uvádza - mesačná strava 210,- eur, on má napr. polovičné náklady. Týka sa to aj nákladov na mobilný telefón. Pokiaľ ide o zakúpený notebook pre odporkyňu tvrdí, že on žiadny počítač nemá, pokiaľ ide o náklady na dopravu čítal, že študenti majú dopravu vo vlaku zdarma, a tak by mohol pokračovať aj u ďalších položiek. Podľa matky odporkyne, základné potreby k životu dcéry sú 405,- eur mesačne, a to pri započítaní takých položiek ako je školné, lyžiarsky výcvik, notebook, oblečenie a pod.. Pýta sa, kde na to všetko berie matka odporkyne peniaze, keď má príjem 800,- eur mesačne, živí seba a dcéru X. a syna R.. Má za to, že potreby odporkyne sú značne nadhodnotené, aby tomu súd uveril a stanovil vysoké výživné, žiada preto preveriť, či odporkyňa pracuje popri štúdiu. Súdom prvej inštancie stanovené výživné by podľa českých tabuliek, keďže žije v ČR, predpokladalo hrubý príjem vo výške 34.200,- Kč, pričom priemerná mzda v roku 2016 bola 27.000,- Kč a túto mzdu má vyššiu iba 30 % pracujúcich, už vôbec nehovorí o období roka 2015. Zdôrazňuje, že žije v regióne s jednou z najvyšších nezamestnaností v ČR a opätovne zdôrazňuje, aké výživné bolo určené pre dcéru U. R.. O zníženie výživného požiadal z dôvodu toho, že Okresný súd Poprad mu určil príliš vysoké výživné. V Českej republike je podľa navrhovateľa problém zohnať akékoľvek zamestnanie, už vôbec nie zamestnanie s vysokým príjmom a reálne mu preto hrozí výkon exekúcie.

4. Odporkyňa navrhla rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom ako vecne správny potvrdiť, nesúhlasí so znížením výživného na sumu žiadanú navrhovateľom 50,- eur mesačne, nakoľko táto nezodpovedá jej potrebám. Uvádza, že je plnoletá, študuje na vysokej škole a je teda zrejmé, že náklady na zabezpečenie stravy a odievania sú u nej vyššie ako u maloletých detí, na ktoré navrhovateľ v odvolaní poukazuje. Pokiaľ ide o dopravu pre študentov zdarma, nikde sa už nehovorí o tom, že je v tejto súvislosti len obmedzený počet miest, tzn., že lístok si často kúpiť musí. Okrem toho hradí cestovné MHD po V.. Popiera, že by žila v luxuse, žije obyčajný život, ironicky poukazuje na to, že jej matka si musí stále požičiavať, avšak táto skutočnosť je pravdivá a jej matka momentálne hradí tri pôžičky, ktoré v prípade potreby môže aj zdokladovať. Ak navrhovateľ celé roky uvádza, že si musí požičiavať finančné prostriedky, nikdy o tom neposkytol žiaden dôkaz. Niekedy dochádza k situácii, že finančné nároky sú vyššie a jej matka nemá financie, tak to dočasne rieši ona aj brat brigádou. Nie je to ale stály príjem, je to na úkor školy, avšak jej otcovi je to jedno, ktorý pozerá len na to, ako ich obráť o niečo, na čo majú nárok zo zákona o rodine, a to o výživné. Podľa jej názoru nezamestnanosť navrhovateľa je neustále účelová, súd prihliada na to, že predloží papier z úradu práce, pritom stále figuruje v obchodnom registri, užíva si s novou rodinou letné aj zimné dovolenky. Taktiež má vedomosť o tom, že sa dozvedeli, že zomrela babka - jeho mama a navrhovateľ zdedil pozemky s vysokou hodnotou. Aj maloletým deťom je určované bežné výživné okolo 200,- eur a jej matke nikto neverí, že na každého vysokoškolača má určené výživné 50,- eur mesačne. Nechce od navrhovateľa nič viac, iba to, aby mohla žiť dôstojne, kým nebude zárobkovo činná.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v zmysle zásad vyjadrených v § 62 a nasl. zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového

poriadku, ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa opodstatnené nie je.

6. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

7. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

8. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

12. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým tieto nie sú schopné samé sa živiť. Uprednostňuje sa vždy záujem oprávneného dieťaťa, preto v prípade, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v riadnom štúdiu v súvislosti s prípravou na budúce povolanie, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká. Výživné pre dieťa pritom slúži nielen na uspokojovanie všetkých odôvodnených potrieb (jedlo, ošatenie, obuv, hygienické potreby a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.).

13. Možnosti a schopnosti rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne, na základe jeho individuálnych potrieb.

14. Pri rozhodovaní o navrhovanej zmene rozsahu vyživovacej povinnosti vychádza súd zo zásady, že výživné sa určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase vydania súdneho rozhodnutia, plynutím času môže nastať zmena ako na strane osoby oprávnenej na výživné, tak aj na strane osoby povinnej a táto zmena môže mať za následok iný rozsah vyživovacej povinnosti. Úlohou súdu je dôsledne porovnať podstatné okolnosti, z ktorých vychádzal pri poslednej úprave výživného s okolnosťami, ktoré sú dané v čase novej úpravy. Aj pri zmene rozsahu vyživovacej povinnosti sú základnými kritériami predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa.

15. Ako už bolo v predchádzajúcom štádiu konania konštatované je zrejmé, že navrhovateľ požadoval zmeniť rozhodnutie o výživnom vo vzťahu k odporkyni od 1.4.2013. Posledná úprava výživného vo vzťahu k vtedy ešte maloletej odporkyni bola pritom realizovaná rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 29.9.2011 č. k. 14P/15/2011 - 69 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoP/51, 54/2012 - 117 zo dňa 28.5.2012. Týmto rozhodnutím bolo zvýšené výživné pre odporkyňu zo sumy 1.800,- Kč na sumu 150,- eur mesačne s účinnosťou od 1.9.2011 do budúca a rozsudok sa stal právoplatným dňa 4.6.2012. Pri rozhodovaní o výživnom v tom čase súd vychádzal zo situácie, že navrhovateľ pôsobil ako samostatne zárobkovo činná osoba a podnikal v oblasti realít. Mal ďalšie dve vyživovacie povinnosti k deťom pochádzajúcim z terajšieho vzťahu s družkou, s ktorými žil v spoločnej domácnosti. Podľa predložených priznaní k dani z príjmu fyzických osôb, v období roka 2009 príjmy otca z takto vykonávanej podnikateľskej činnosti dosahovali celkovú sumu 389.472,- Kč a v roku 2010 tieto príjmy dosiahli sumu 217.044,- Kč s ďalšími príjmami z predaja cenných papierov v rozsahu 40.471,- Kč.

Matka odporkyne bola zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom do 700,- eur a odporkyňa v tom čase navštevovala Obchodnú akadémiu v P..

16. Podaný návrh na zníženie výživného navrhovateľ v priebehu konania odôvodňoval poukazom na to, že od 30.3.2012 sa stal nezamestnaným a je vedený v evidencii Úradu práce Českej republiky - krajská pobočka v D.. Argumentoval tým, že vplyvom vysokých alimentov nemal možnosť investovať finančné prostriedky do podnikania, takže bol nútený ukončiť podnikateľskú činnosť mysliac si, že nájde novú prácu, avšak situácia v Českej republike, obzvlášť v regióne, kde žije, nie je dobrá. V ďalšom priebehu konania (č.l. 243) navrhovateľ poukázal na to, že pokiaľ ide o podnikateľskú činnosť, túto vykonáva len občas, v závislosti od toho, či ho niekto osloví, predovšetkým ide o situácie, keď má k dispozícii predávajúceho aj kupujúceho, nemusí platiť drahú inzerciu, chodiť na prehliadky, avšak je potrebné zrealizovať prevod nehnuteľnosti. Najťažšou prácou v tejto oblasti je nájsť kupujúceho, predovšetkým u zákazok, ktoré sú finančne náročné.

17. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že navrhovateľ dlhodobo podniká v oblasti realít a v priebehu celého konania nepreukázal dostatočným spôsobom, na základe čoho malo dôjsť k tak podstatnému zníženiu jeho príjmov z vykonávania tejto činnosti, napr. oproti obdobiu spomínaných rokov 2010 a 2009. Bolo zistené, že navrhovateľ opakovane prerušil výkon podnikateľskej činnosti a nepreukázal a nezdôvodnil, či a akým spôsobom sa prípadne snažil inak uplatniť na pracovnom trhu.

18. Je ďalej zrejmé, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov predovšetkým na strane odporkyne, ktorá je vekovo staršia a zároveň začala študovať na vysokej škole - H. s predpokladaným termínom ukončenia štúdia v roku 2019 (č.l. 335). Bez akýchkoľvek pochybností v súvislosti s týmto ďalším štúdiom sú u odporkyni zvýšené výdavky na vzdelávacie pomôcky, či iné poplatky, dochádza v tomto smere aj k objektívnemu nárastu životných nákladov, rozsah ktorých odporkyňa v priebehu konania podrobne popísala.

19. Pomery na strane navrhovateľa v závislosti od ním produkovanej dôkaznej situácie odôvodňujú záver, že vo vzťahu k odporkyni je v jeho schopnostiach a možnostiach uhrádzať výživné v rozsahu stanovenom súdom prvej inštancie pri zohľadnení vyživovacej povinnosti k R. R., nar. XX.X.XXXX, keď je zároveň zrejmé, že navrhovateľovi ubudla vyživovacia povinnosť k dcére U. R. od obdobia roku 2016. Je potrebné zdôrazniť, že súd pri určovaní výšky výživného nezohľadňuje len samotný zárobok povinného rodiča, ktorý je v súdnom preukázaný, ale vychádza z celkových schopností a možností rodiča pracovať, dosahovať príjem aj z objektívnej situácie na trhu práce. Vo vzťahu k navrhovateľovi je zrejmé, že tento je v produktívnom veku, je schopný pracovať, má pracovné skúsenosti a neboli uňho zistené žiadne zdravotné obmedzenia. Navrhovateľ si musí byť vedomý jeho zákonnej vyživovacej povinnosti k dieťaťu a k tejto otázke je potrebné pristupovať zodpovedne.

20. Za danej situácie odvolací súd preskúmaný rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom, okrem výroku o dlžnom výživnom, potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP. Výrok rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom o dlžnom výživnom odvolací súd zrušil ako nadbytočný postupom podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP s poukazom na situáciu, že v konaní sa rozhodovalo o návrhu na zníženie výživného a pokiaľ v súvislosti s povinnosťou uhrádzať stanovené výživné zo strany navrhovateľa vznikol dlh, jeho vymoženie je vecou, ktorá môže byť riešená v prípadnom exekučnom konaní.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevezhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z jeho účastníkov v zmysle § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).